

Beskrivning av äldre beläggingsgrus från Rosendals trädgård

Jens Heimdahl, Arkeologerna, SHM 2019-11-26

Under det arkeologiska arbetet med Rosendals trädgård våren 2019 insamlades 11 prover från övertäckta grusgångar och grusplaner i syfte att få en uppfattning om vilken typ av grus som använts. Proverna har beskrivits med avseende på kornstorleksfördelning (textur), gruskornens rundningsgrad samt bergartssammansättning. Syftet med analysen är att skapa en grundkunskap inför anförskaffandet av ett liknande grus i samband med ett återskapande av parken.

I samtliga prover var gruset och småstenen i princip identiska vad beträffar rundningsgrad och bergartssammansättning. Rundningsgraden var skarp eller svagt rundad på ett sätt som är typisk i den lokala moränen. Bergarterna dominerades av grå och röda graniter som ger gruset en lätt grå-röd färgton. I några grusprover var röda eller grå graniter mer dominerande, men variationen är så svag att den antagligen beror på tillfälligheter.

Vad gäller kornstorlekssammansättningen så domineras gruset i nästan alla prover av fingrus (här 2–8 mm (se tabell samt de röda kurvorna i kornstorleksdiagrammet)). I tre av proverna var inslaget av grovgrus (här 8–20 mm) vanligare – vid Drottningens paviljong (se tabell samt de blå kurvorna i kornstorleksdiagrammet).

Det är troligt att gruset hämtats lokalt från någon svallgrusförekomst eller ett ursvallat ytligt moränskikt i närområdet. Möjligen i eller strax nedanför någon av sluttningarna på Djurgården.

Grusprover Rosendal					
	SL	Fingrus 2-8mm	Grovgrus 8-20 mm	Sten >2 mm	Kommentar
Grusgångvägar	200	75	20	3	Röda graniter
	407	70	20	0	
	590	75	20	0	
	730	80	10	0	
	915	85	10	0	Grå graniter
Drottningens paviljong	389	25	50	10	
	395	25	50	10	
	454	25	40	30	
Vid urnan	930	75	20	0	
Slottets grusplan	472	70	20	0	
	472	75	20	0	

Kornstorleksdiagram är ett sätt att illustrera jordarters textur. Varje kurva representerar ett grusprov. 0-100 står för viktprocent. Kurvans är brantast inom den fraktion som är vanligast i provet. De blå kurvorna illustrerar alltså grus som innehåller en del sten (>2 cm) samt mycket grovgrus. De röda kurvorna domineras av fingrus och innehåller en mindre mängd grovgrus.

